

DUPLAR *Columba oenas*
STOCK DOVE - 2-15 in May and June 1996 in
 the vicinity of Ljubljana

Z golobom duplarjem *Columba oenas* sem se prvič srečal 21. maja 1996 ob Želimeljščici blizu zaselka Kremenica. Takrat sem opazoval tri ptice, ki so nemirno letale zdaj v eno, zdaj v drugo smer nad tem delom Barja. 29., 30. in 31. maja sem videl po enega ali dva goloba duplarja na poljih med šmartinsko cesto in vojašnico Polje. Bili so zelo plašni in so vsakokrat odleteli, še preden sem se jim približal na 100 m. Najlepše opazovanje pa se mi je na istem kraju ponudilo 27. junija 1996.

Jata kakih 15 divjih golobov, največ je grivarjev *Columba palumbus*, se spusti na polje. Opazujem skupino, ki se pomika po brazdah 50 m oddaljene njive, zrak je čist, svetloba je čudovita, za hrbtom imam popoldansko nizko sonce. Postopoma prepoznam 5 duplarjev *Columba oenas* in dva mlada grivarja *Columba palumbus*, ki na vratu še nimata prog. Razlika v velikosti ni vpadljiva. Duplarji so v osnovi temnejši od the dveh grivarjev, svinčeno sivi, po glavi temno osenčeni, vrat se zadaj včasih zablešči zeleno, grlo in prsi so pastelno vinsko rdeči (ali vijoličasto rjavi, kot prekrti z belo mreno). Eden od duplarjev dvori. Malo dlje od golobov je pred nedavnim posajeno rdeče zelje, na listih so ponovljeni vsi barvni odtenki duplarjev! Najprej odletita dva duplarja, nato dva grivarja, še dva duplarja in čez čas zadnji duplar. Vse opazujem v zraku. Prejšnja določitev s tal se potrdi. Vsi duplarji imajo vse vrstne značilnosti, med temi seveda tudi sive trtice. *Martin Košir, Linhartova 68, Ljubljana*

BELOHRBTI DETEL *Dendrocopos leucotos*
WHITE-BACKED WOODPECKER - At Viltus,
 near Selnica on 26th August 1991

Slovenija je dežela, ki je tako rekoč posuta s pravljničnimi gradovi, ob katerih se raztezajo nekdanje negovani in vzdrževani, a danes žal večinoma zanemarjeni parki, priče različnih skrivnosti, ki naravnost vabijo, da jih raziščemo. Tako me je 26. avgusta 1991 z bršljanom poraslim parkom gradu Viltus pri Selnici pritegnilo zamolklo bobnanje, ki je prihajalo iznad višav stoletnega hrasta. Kmalu sem zagledal nevidnega ptiča-detla, v velikosti sorodnega velikega detla *Dendrocopos major*, ki je bil na pogled nenavadno podoben

poznavanje vrste toliko lažje. To pa velja le za poletno obarvanost, saj je pozimi po trebuhu bel in je določevanje vrste seveda težje. To je eno redkih opazovanj prodnikov na Ljubljanskem barju. *Ivo A. Božič, Na jami 8, 1000 Ljubljana*

KRIČAVA ČIGRA *Sterna sandvicensis*
SANDWICH TERN - On 10th August 1987 at
 Ljubljansko barje

Z brega Save blizu severne ljubljanske vpadnice sem popoldne 4. avgusta 1996 opazoval zanimivo družbo ptic. Te so bile povsod - v zraku, v vodi in na skalah v plitvi strugi. Slikoviti rečni pokrajini s pticami so dodali dramatično noto nizki nevihtini oblaki. Omenil bom le tiste vrste, ki so se, skupaj s protagonistom te zgodbe, morda umaknile slabemu vremenu, ki je tiste dni prihajalo s severa: črne čigre *Chlidonias niger* (med njimi 1 v svatbenem perju, 1 po trebuhu sivo marmorirana), galebe *Larus sp.* (veliki kot srebrni galeb) in rečne galebe *Larus ridibundus*. Kričava čigra *Sterna sandvicensis* je ves čas opazovanja, to je trajalo 20 do 30 minut, mirovala na skali med galebi, tudi oglasila se ni. Črno naglavno perje je bilo na tilniku gladko prileglo (!?), nad kljunom je bila manjša bela lisa. Dolg črn kljun je imel svetlo konico, kar sem opazil zaradi stalnega menjavanja temine in svetlih odbleskov na valovih v ozadju. *Martin Košir, Linhartova 68, 1000 Ljubljana*

belohrbtemu detlu *Dendrocopos leucotos*, le da ni imel belega hrbta, te značilnosti pa nedvoumno kažejo, da sem imel opravka z balkanskim detlom. Dodal bi še to, da je ptič imel rdečo "kapo", kar kaže na to, da je bil opazovani osebek močnejšega spola. *Gorazd Mlakar, Tomšičeva 70, 2380 Slovenj Gradec.*

NAVADNI KUPČAR *Oenanthe*

oenanthe

NORTHERN WHEATEAR - *On August 11th 1996 on Mt. Ratitovec*

11. avgusta sem postavil teleskop pod planinskim domom na Ratitovcu in ga usmeril na jugozahod proti skalam sredi trate. Na istem koščku gorskega pašnika so se mi predstavili drug za drugim: šmarnica *Phoenicurus ochruros*, samica navadnega kupčarja *Oenanthe oenanthe* in - domnevam z nekaj sklepanja - vriskarica *Anthus spinoletta*. S prostim očesom sem opazil še dva navadna kupčarja v letu. Opazoval sem še samico komatarja *Turdus torquatus*.

Najbližja prebivališča kupčarja po OAS so okoli 20 km zahodno in 20 km severno od Ratitovca. *Martin Košir, Linhartova 68, Ljubljana*

RJAVOGLAVI SRAKOPER *Lanius senator* **WOODCHAT SHRIKE** - *On May 20th 1996 in Ljubljana*

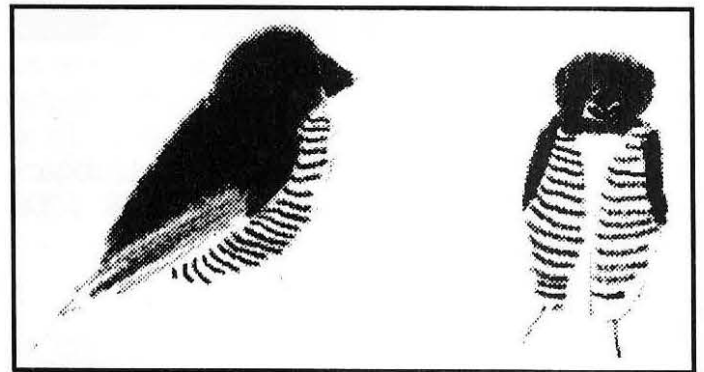
20. maja 1996 sem spremenil vsakdanjo sprehajalno pot s psom in obkrožil ljubljanske Žale. Spomladi sem ob tej poti odkril sivo pevko *Prunella modularis*, tokrat pa sem upal, da bom zaslišal mlinarčka *Sylvia curruca*, ki sem ga na pokopališču slišal peti 5. maja. S strani prifrči belo pisan ptič in se usede na mrežasto ograjo ob garažah pri krematoriju. Ko segam z roko po daljnogledu, že premišljujem, kaj bi to utegnilo biti, nič podobnega ni na mojem spisku vodnih ptic. Zagledam črno krinko prek oči in pomislim "samo srakoper", nato me preseneti rdečerjava kapa, nato ptič odleti. Zdi se mi, da sem ga opazoval le delec sekunde.

Rjavoglavi srakoper *Lanius senator* je bil gotovo le na poti, pokopališče z bližnjo okolico je sodeč po redkem pojavljanju rjavega srakoperja *Lanius collurio*, zanj namreč neprikladno okolje. *Martin Košir, Linhartova 68, 1000 Ljubljana*

Ubežnice Escapees

MUŠKATNI GALEBČEK *Lonchura punctulata*
SCALY - BREASTED MUNIA - *On 26th-27th September 1996 at Cerkniško jezero*

Verjetno je odveč ponavljati, da je v tem času jezero suho kot poper. Vendar pa so se na požiralniku Vodonos in naprej proti Martinjaku spreletavale velike jate vrabcev, škorcev in drugih pevk. S teleskopom na rami sem se odpravil na sprehod okoli požiralnika in tako mimogrede, z eno roko, rutinsko pregledoval jato vrabcev, bili so samo poljski. Nenadoma pa sem opazil precej nenavadnega ptiča z

naslednjimi značilnostmi:

- kljun kot pri ščinkavcu, sorazmerno močan glede na preostalo glavo in popolnoma črn,
- lica, glava in del hrbta (kolikor sem lahko videl) enotno temno kostanjevo rjavi (kot plod domačega kostanja),
- oko popolnoma črno,
- sekundarna peresa znatno svetlejša, okrase barve,
- boki in prsi kontrastno črno gosto prečno progasti na snežno beli podlagi (vzorec me je malo spominjal na skobca); na sredini je bila progavost prekinjena.

Žal nisem videl spodnjega dela hrbta, trtice in vzorca na krilih. Ptiča sem opazoval kakšnih deset sekund, potem mi je izginil spred oči.

Priznam, da sem sprva mislil, da opazujem dleska ali pa kakšnega strnada v perju, ki ga pač ne poznam. Zato sem determinacijo odložil na kasneje, pa še mudilo se mi je. Ko pa sem ptiča zvečer poskušal dokončno determinirati, se mi je popolnoma ustavilo. Na koncu mi je bilo jasno, da je ptič bolj eksotičen, kot sem si domišljal, in da bom potreboval še kaj več kot